

A zalaszentgróti Egészségfejlesztési Iroda tevékenységei és forrásfelhasználása 2018-2023

Tartalom

Az EgészségFejlesztési Iroda kialakulása és alakulása napjainkig:.....	3
Az EFOP-1.8.19-17-2017-00040, EFI az egészségemért című projekt, vagyis a kezdetek	6
Élet a pályázat után- az EFI-k fenntartásának rendszere és mai tevékenységi területei.....	7
Főbb tevékenységeink:	8
Egészségfejlesztési programok bemutatása részvételi adatokkal 2018-2023	10
Egészségkommunikációs tevékenységek	15
A zalaszentgróti egészségfejlesztési Iroda elvárt tevékenységei a térségi egészségfejlesztési témájú együttműködésekben	16
Forrásfelhasználás az EFI 2018-2023 működése kapcsán	17
EU-s projektidőszak összefoglaló költségtáblája 2018.04.01-2020.12.31	18
Összegzés	20

Az EgészségFejlesztési Iroda kialakulása és alakulása napjainkig:

Ha egészségről van szó akkor számos megfogalmazás és irányzat létezik, de a mai napig a WHO 1946-ban megfogalmazott egészség meghatározása a kiindulópont: „**az egészség** a teljes testi, lelki és szociális jól-lét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiánya”. Ugyan eltelt azóta pár év és ennek az értelmezésnek számos azóta tovább fejlesztett változata létezik, mégis alapnak a mai napig ezt tekintjük.

Egészségfejlesztés: "Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely módot ad az embereknek, közösségeknek, egészségük fokozottabb kézben tartására és tökéletesítésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy megfogalmazza és megvalósítsa vágyait, kielégítse szükségleteit, és környezetével változzék vagy alkalmazkodjon ahhoz. Az egészséget tehát, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége."

Magyarországon a születéskor várható életkor az elmúlt évtizedekben megnőtt, ami főleg az egészségügy fejlődéséhez köthető, hiszen a 100 évvel korábbi halálosnak mondható betegségek jó részét, ma már gyógyítani vagy megelőzni tudjuk. A várható élettartam növekedésével az igény, hogy minél hosszabb legyen az egészségben eltöltött évek száma is növekszik, így egyre nagyobb figyelem fordult a betegségek megelőzése és a korai felismerés felé.

Az elmúlt években hatalmas változás történt piaci alapokon is az egészségfejlesztésben, melynek piaca és bevétele többszöröződött. Figyelve a táplálékkiegészítők, vitaminok, közérzetet javító szolgáltatások piacát, szemmel látható, hogy a lakosság egyre nagyobb forrásokat fordít egészségük visszanyerésére és fenntartására. A megelőző szolgáltatások piaca és a magánorvosi tevékenységek jelentős része is az elsődleges prevencióra fókuszál, így a piaci verseny és az ezzel járó reklámáradat is embert próbáló feladat egy laikus számára.

A piaci érdek megjelenésének a veszélye a torzított kommunikáció, hiszen egy termék eladása miatt számos olyan információt generálnak a profit érdekében a cégek, melyek nincsenek alátámasztva és gyakran megtévesztőek, de hatásosan működik a gyanútlan vásárlók körében. Ezeket gyakran csak szakmai ismeretekkel rendelkezők tudnak kiszűrni.

Ezért is fontos olyan bárki számára elérhető ingyenes szolgáltatások elérésének biztosítása, mely az egészségkultúrát és tudományosan bizonyított tényeket közvetít, nem csak a piac érdekeit, amiért az Egészségfejlesztési Irodákat (EFI) is létrehozták. Fontos, hogy ezen szolgáltatások elérése ne pénztárcafüggő legyen, hanem álljanak rendelkezésre alternatívák, mely szélesítését is adják az EFI-k.

Mindezek mellett az egészségfejlesztés még ma sincs beágyazva az egészségügybe, mivel az a betegségek gyógyítására fókuszál, így a háziorvosok mellett, akik a prevencióért is felelősek, ez az egyetlen működő és az egészségre fókuszáló szakmai intézményrendszer.

Új programok és koncepciók jelentek meg, hogy mindezt hogyan lehet hatékonyabban és a jelenlegi ellátórendszerbe beillesztve mindenki számára elérhetővé tenni, ennek eredményeként kezdték kialakítani Magyarországon az Egészségfejlesztési Irodákat, melyből az elmúlt 5 évben Zalaszentgróton is egy megalakításra került, jelenleg pedig 105 EFI iroda működik országosan.

Az EFI kialakítására és elindítására az EFOP-1.8.19-es „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése – népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” pályázati konstrukció adott lehetőséget, amit egy gondos felmérés és tervezési folyamat előzött meg. Ennek eredményeként elkészült a zalaszentgróti térség EgészségFejlesztési Programterve.

Átfogó cél, hogy a zalaszentgróti térségben élő lakosság egészségkultúrájának és egészségi állapotának javítása induljon el Zalaszentgróti központtal. Fontos cél volt, még, hogy javuljon a népegészségügyi szolgáltatásokhoz, ismeretekhez való hozzáférés, illetve a betegségmegelőzés és egészségfejlesztés az egészségműveltség elterjesztése révén, valamint a népegészségügyi intézményrendszer fejlesztésére kerüljön sor (humán erőforrásfejlesztés a mentális egészségfejlesztés területén is). Fontos az egészségügyi alapellátási és népegészségügyi feladatok összehangolása az egészségügyi ellátás betegségcentrikus és a népegészségügy egészségcentrikus szemléletmódjának ötvözésével, állapotának javítása

Ennek megvalósítása az EgészségFejlesztési Iroda megalakításával és általuk a programterv megvalósításával indult el **2018 április 1-én**.

Az EFI 2 fő irányvonala a testi és a lelki egészségfejlesztésen alapult, melyet 2 csoport (EFI és mentálhigiénés csoport) munkatársai végezték egy közös irányítással, szoros együttműködésben.

Az első 3 évben szorosan az EU-s pályázatban beadott és elfogadott programterv alapján folyt a munka, de együttműködésben a Nemzeti Népegészségügyi Központtal. A 4. 5. évben (mely már a kötelező fenntartási időszak) a finanszírozás átkerült az Emberi Erőforrások Minisztériumához, amit Országos Kórházi Főigazgatáson (OKFŐ) keresztül kerül kifizetésre és elszámolásra évente kiadott elvárt szakmai feladatlista teljesítési kötelezettsége mellett. Tehát a fenntartása biztosított és továbbra is a népegészségügyhöz tartozik a szakmai koordináció.

A zalaszentgróti Egészségfejlesztési Iroda funkcionálisan a Városi Önkormányzat Egészségügyi Központjához tartozik annak részeként, de külön funkcionális egységként működik és fő céljai között az egészségtudatosság fejlesztése és a prevenció népszerűsítése a térség lakosság körében. Az EFI munkatársak az Egészségügyi Központ munkavállalói, munkáltatójuk az Intézményvezető-orvosigazgató, munkahelyi szakmai vezetőjük pedig az EFI vezető. Az EFI munkavállalói jelenleg nem tartoznak az Egészségügyi szolgálati jogviszony körébe.

Az EFOP-1.8.19-17-2017-00040, EFI az egészségemért című projekt, vagyis a kezdetek

Az iroda kialakítását az EFOP 1.8.19-es „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése – népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” konstrukció adta, mely forrást biztosított az EgészségFejlesztési Programtervben meghatározott tevékenységekhez.

A projekt 2018 április 1-2020.12.31-ig tartott.

Összköltségvetés: 75 149 090Ft

A projektből az iroda üzemeltetéséhez szükséges eszközök (irodai eszközök, mint asztalok székek, laptopok, nyomtató stb.), valamint a szakmai tevékenységekhez kapcsolódó eszközök kerültek beszerzésre, melyek a mai napig használatban vannak: tornaprogramokhoz szükséges eszközök (pl., matracok, súlyzók, nordic walking botok stb.), állapotfelméréshez szükséges gépek (pl.boka-kar index mérő, mérlege, magasságmérők, stb.), valamint az egészséges táplálkozás népszerűsítéséhez szükséges, főzőklubban használt eszközök beszerzése történt (mobil konyhai eszközök, főzőlapok, edények, tálak, lábasok, evőeszközök, stb.).

Mint a kiírás címéből is látszik a konstrukció célja a népegészségügyi ellátórendszer humán erőforrásfejlesztése, így hangsúlyos volt a szakemberek felvétele és bérének biztosítása.

Az Egészségfejlesztési Iroda kialakításánál ebből a konstrukcióból csak lelki egészség funkcióval kiegészített iroda alapítására volt lehetőség, tehát szakmai munkatársak tekintetében az Egészségfejlesztési Iroda munkatárs állományának a következőképpen kell az előírások szerint felállnia:

Az EFI tevékenységeinek ellátásához szükséges személyi minimumfeltételek:

minimum 1 fő 40 óra/hét, és ezen felül további 40 órát/hét le kell kötni az előírások szerint (pl.: 2 fő 20 óra/hét vagy 1 fő 20 óra/hét és 2 fő 10 óra/hét, stb.) vagy minimum 2 fő 40 óra/hét munkaidőben foglalkoztatott szakember.

Az EFI-LEK tevékenységeinek ellátásához szükséges személyi minimumfeltételek:

minimum 1 fő 40 óra/hét, és ezen felül további 40 órát/hét le kell kötni az előírások szerint (pl.: 2 fő 20 óra/hét vagy 1 fő 20 óra/hét és 2 fő 10 óra/hét, stb.) vagy minimum 2 fő 40 óra/hét munkaidőben foglalkoztatott szakember.

Tehát összesen a zalaszentgróti EFI-ben 4 fő 40 órás munkatárs foglalkoztatása az elvárás.

A projekt szakmai megvalósításához szakmai oldalról egyrészt a munkatársak szakmai munkája, valamint külsős előadók és szakemberek bevonása és díjazása történt meg.

A pályázatban elsődleges elvárás a programsorozatok megvalósítása volt, így ennek az időszaknak a megvalósított tevékenységei eltérnek a fenntartási időszak (2021-2023) elvárásaitól, de lejjebb ezek bemutatása csoportosítva megtörténik. A célcsoport számára nyújtott szolgáltatások keretében számos életmódváltó és szemléletformáló program valósult meg (lásd későbbi felsorolás), mely minimum 6 alkalmas programsorozatokban volt kivitelezve. Az egyéni állapotfelmérések kisebb szerepet kaptak a projekt során, tehát hangsúlyosan a közösségi egészségfejlesztés megvalósítására kellett törekednünk.

A projekt megvalósítása során azonban a koronavírus járvány és annak megfékezésére irányuló intézkedések következményeként a szakmai programtervben a nagy létszámú közösségi tevékenységek nehézkesen voltak kivitelezhetőek, így ezek száma csökkent.

Élet a pályázat után- az EFI-k fenntartásának rendszere és mai tevékenységi területei

Az Egészségfejlesztési Irodák fenntartásának rendszere kidolgozott Magyarországon, hiszen az első irodák immár 15 éve működnek az országban. A fenntartást korábban az EMMI, jelenleg a Belügyminisztérium Népegészségügyi Főosztálya az Országos Kórházi

Főigazgatóságon(OKFŐ) keresztül, mint finanszírozó, a szakmai tevékenységet pedig a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ(NNGYK) Népegészségügyi, Stratégiai, Egészségfejlesztési és Egészségmonitorozási Főosztály Egészségfejlesztési Osztálya felügyeli kiadott éves szakmai elvárások alapján. Az éves munka beszámolója így mindkét irányban történik, hasonló, de nem ugyanazon szempontok alapján.

Főbb tevékenységeink:

Munkánk sokrétű és több szintű, annak megfelelően, hogy mennyi tényező befolyásolja az egészségünket is. Kapcsolatépítés és koordináció az egészségfejlesztés és prevenció területén a zalaszentgróti térségben, szakembereink egyéni és közösségi egészségfejlesztést végeznek.

- Kapcsolattartás a térségen belül és kívül a népegészségügyi témák kapcsán, valamint a térségi és országos kampányba való bekapcsolódás.
- Az egyéni egészségfejlesztés keretében, állapotfelmérést végzünk, mely testösszetétel mérésből, szív- és érrendszeri, csontsűrűségmérésből, mozgás és lelki állapotfelmérésből áll. A kapott eredmények alapján tanácsadást végzünk és szükség esetén rövid intervenciót alkalmazunk (további ellátás felé tereljük a részt vevőt). Ennek kapcsán tisztázzuk a betegutakat (milyen tünetekkel hova és milyen módon lehet fordulni) és igyekszünk terelni a saját egészségmenedzsment irányában is. Figyelünk arra is, hogy a számára megfelelő programba be tudjuk csatornázni az érdeklődőket, illetve arra, hogy az igényeknek megfelelő programokat indítsunk.
- Községi egészségfejlesztés keretében kis és nagycsoportos programokat kínálunk, melyre várjuk az érdeklődőket.
 - o Ide tartoznak változatos mozgásprogramjaink (különböző kiscsoportos tornák: pl. gerinc-, munkahelyi-, erősítő-, kalóriaégető-, elesést megelőző torna, nordic walking stb.)
 - o Klubjaink, melyek évek óta értékes közösséget teremtettek: szív és érrendszeri megbetegedéssel élők, diabétesszel élők betegklubja, Főzőklub, Gyaloglóklub

- Különböző tematikus és időszakos tevékenységekhez tartozó előadások, klubok: szülőklub, gyermeket tervezők programsorozatai, egészséges életmóddal kapcsolatos programjaink (életmódváltás, gyógynövények ismerete stb.)
- Fiataloknak és gyermekeknek szóló programjaink: iskolai és szünidei keretek között tartott foglalkozások a korosztálynak (egészségórák, napok, tábori órák stb.)
- Lelki egészségfejlesztést szolgáló tevékenységeink: függőségeket megelőző vagy kezelő programjaink, lelki egészségfejlesztést szolgáló előadásaink, programsorozataink (burn out elleni tréning, lelki ellenállóképességet erősítő tréning, Zacher Gábor, Feri Atya előadásai stb.)

Szolgáltatás igénybe vételi összesített adatok 2018-2023:

Az EFI által elért személyek száma évekre lebontva

Év	2019	2020	2021	2022	2023
Egyéni egészségfejlesztésben részt vevők száma(fő)	123	329	333	356	250
Közösségi programok száma (db)	246	246	342	194	400
Közösségi tevékenységeken részt vettek száma(fő)- kumulált	1181	436 (Covid!)	418-iskolai program nélkül	1634	2261

Egészségfejlesztési programok bemutatása részvételi adatokkal 2018-2023

1.1 Gyermekek tervező, illetve gyermekes családokra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

A tevékenységbe tartoznak a 2018-as évben elkezdett és azóta is évente ismétlődő, megújuló programok

-szülésfelkészítő programok (várandósságra és a szülésre, valamint a szülővé válást elősegítő foglalkozások: pl. nem a gólya hozza, várandós torna, szülésfelkészítés stb.)

- főként gyermekes családoknak szóló programok (családi napok, baba-mama klub stb.)

- szülőklubok, melyek a szülőknek nyújt segítséget a gyermekneveléssel kapcsolatos kérdésekben

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	18	20	3	6	9	6
Részt vevő	108	129	30	23	78	20

1.2 Idősebb (különösen a 65 éves és afeletti) korosztályra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek, valamint a szociálisan hátrányos helyzetűekre vonatkozó programok szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

A programcsoport az időseknek szóló programok körül, nem pusztán a mozgásprogramokat, (pl. 65+ torna, gyalogló klub stb.) hanem az időseknek szóló lelki programokat is foglalja magában, melyek a közösségben tartás és elmagányosodás ellen is szolgálnak.

Itt találhatóak a szociálisan hátrányos helyzetűeknek szóló programok is, mely a felnőttek egészségkultúrájának fejlesztésétől a gyermekeknek szóló nagycsoportos foglalkozásokat is bele foglalja.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	11	42	28	9	11	39
Részt vevő	49	113	53	22	24	23

1.3 Krónikus betegekre irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Kötelezően előírt tevékenység, melynek során 2 betegklub működtetésének vállalását foglalja magában:

- szív és érrendszeri megbetegedéssel élők klubja (kardio klub)
- cukorbetegséggel élők klubja (diab klub)

A tevékenységek során főként életmódbeli (dietetikus, gyógytornász) és orvosi tájékoztató előadások szervezésére került sor, ahol a betegségekről és azok kezeléséről volt főként szó szakorvosok tolmácsolásában. Az első 3 évben a klubok legalább havi egy alkalommal kerültek megszervezésre kivéve a 2020-as évet, ahol szüneteltek március 15-től. A következő 3 évben az előírás is lazult, de 2023-ban is évi 6-6 kötelező alkalom volt az előírás.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	24	25	4	11	7	12
Részt vevő	112	102	32	132	67	68

1.4 Egészségkockázatok csökkentésére irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Ebben a tevékenységcsoportba tartozik minden az életmódváltáshoz, egészséges táplálkozáshoz tartozó tevékenység, mely arra irányul, hogy kiegyensúlyozott életmóddal, ideális testmozgással és táplálkozással és a rizikófaktorok kerülésével segítsük elő a lakosság

egészségkultúráját. Ebbe a csoportba tartoznak előadások, programsorozatok (pl., étkezéssel és mozgással kapcsolatos), tornák Zalaszentgróton és a térségben is.

A projekt indulásakor főként népszerűsítő programsorozatok voltak, melyek az igényekre reagálva konkrét tematikus programokká váltak (pl. főzőklub, különböző tornák, vagy lefogyaást segítő programok, stb.) A projekt első felében a nagyobb létszámú tevékenységek domináltak, míg a koronavírus járvány és az átalakult szokások és rendelkezésre álló hely mérete miatt is kisebb létszámú, de gyakoribb tevékenységek kerültek megvalósításra.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	41	82	70	290	489	262
Részt vevő	583	182	156	193	293	191

1.5 Köznevelési intézmények egészségfejlesztési tevékenységének szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Az Egészségfejlesztési Iroda jó kapcsolatokat ápol a térség általános iskoláival, így rendszeresen bevonnak különböző egészségfejlesztési szakmai tevékenységek megvalósításába. Ebbe a tevékenységcsoportba tartoznak egészségfejlesztési témájú nem-formális osztályfőnöki órák, foglalkozások, programok. Az egészségfejlesztés szempontjából a gyermekek nagyon fontos célcsoport, hiszen a minél korábbi egészségnevelés a leghatékonyabb, de rajtuk keresztül a család is edukálható. Az iskolai részvételnek a 2020-as koronavírus járvány szabott határt, majd a 2021-ben bevezetett törvénymódosítást követően sajnos, az NNGYK tájékoztatása alapján átmenetileg nem tisztázott az EFI-k az iskolákban való munkájának jogviszonya, így ezen tevékenységeinket vissza kellett korlátoznunk az egészségnapokon való részvételre.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	10	23	3	3	5	9
Részt vevő	483	509	82	78	466	278

1.6 Munkahelyi egészségfejlesztés szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Az EFI-k szempontjából kiemelten fontos a munkahelyi egészségfejlesztés, hiszen a munkaképes korú lakosság, tehát az elsődleges célcsoport a egészségmegőrzés területén itt érhetőek el. Ennek érdekében munkahelyi komplex állapotfelméréseket és programot indítottunk el, amely keretében a munkavállalókat keressük meg és ajánljuk fel szolgáltatásainak ingyen, a kitelepülésért és a mérés idején kapott munkaidő fejében. A szűrés mellett munkahelyi ajánlások is születnek.

Ebbe a csoportba tartoznak még a munkahelyi ártalmakat megelőző programok is(munkahelyi gerinctorna, stb.), melyek nem pusztán mozgásprogramok, hanem közösségépítők is.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	10	6	24	17	20	22
Részt vevő	12	11	93	104	80	163

1.7 Mentális egészségfejlesztés, depresszió és öngyilkosság megelőzési programok megvalósítása

Mivel a zalaszentgróti Egészségfejlesztési Iroda lelki egészség funkcióval kiegészítve működik, így a lelki egészségfejlesztés, a depresszió és öngyilkosság megelőző programok kiemelt fontosságúak. Ennek érdekében a programok széles körűek és változatosak. Vannak figyelemfelhívó jellegű nagyobb létszámú előadások (Petke Zsolt, Pál Feri, Zacher Gábor, stb.) akciók és vannak csoportfoglalkozások, melyek komolyabb és feldolgozó jellegűek. Ide tartoznak a felnőtteknek vagy fiataloknak szóló önismereti és deviáns magatartásokat megelőző programok is, illetve a pszichiátriai témájú előadások is.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alkalmak	8	18	20	6	14	13
Részt vevő	57	76	210	41	272	87

2.1 Egyéni kockázati felmérése standard mérőeszközök segítségével

Általános állapotfelmérés során lehetőség van a testösszetétel mérésére In Body géppel, testtömegindex meghatározás, haskörfogat mérés, csontsűrűség mérés

Mozgás és izomállapot felmérése: standard mérésekkel, kéz szorítóerő mérő, inclinométerrel és stabilizerrel

Szív és érrendszeri állapotfelmérés: boka-kar index mérés, szívritmuszavar szűrés

Lelki egészség állapot felmérése során: dohányzási szokás felmérése, alkoholfogyasztási szokás felmérése, mentális egészség felmérése, depresszió és demencia kérdőívekkel

Év	2019	2020	2021	2022	2023
Egyéni egészségfejlesztésben részt vevők száma(fő)	123	329	333	356	250

Egyéni kockázatfelmérés eredménye alapján, szükség esetén rövid intervenció vagy alapellátás, szakellátás felé történő irányítás történik.

Itt kell megemlíteni, hogy az állapotfelmérések jellegétől függően bevonásra kerülnek külsős egészségügyi szakemberek is, amelynek előnye a kiszűrt betegeknél kiemelt jelentőségű. A kiszűrt betegek rögtön betegút tanácsadásban is részesülnek, ezzel is felgyorsítva a korai rendszerbe jutást, kikerülve a hosszú várakozási időt egy szakrendelésre való bejutásnál.

Ez sok esetben életmentő jellegű, hiszen nem pusztán az elhízás kiszűrése a feladatunk, hanem más egyéb gyors beavatkozást igénylő esetek is kerülnek a látókörmünkbe. Elsőként felismert szívritmuszavar, daganatos megbetegedés gyanúja, vagy depresszió, öngyilkosság veszélye esetén az időfaktor szerepe jelentős.

Egészségkommunikációs tevékenységek

Az Egészségfejlesztési Irodák munkáját és az egészségfejlesztési munkát támasztja alá az egészségkommunikáció. Nem elvárt, hogy saját tartalmakat kell gyártani, hiszen számos anyag, oldal áll rendelkezésre, amely szakmai tartalma megbízható és szabadon felhasználható. Több forrást is használunk: NNGYK szakmai anyagai, Semmelweis Alapítvány, dietetikusok országos szervezetének anyagai stb.

Internetes megjelenés (pl. honlap, aloldal, közösségi média) biztosítása

A zalaszentgróti EFI-nem nincs saját honlapja, hanem az Egészségügyi Központ EFI aloldalán találhatóak statikus információk a lezajlott projektről (kötelező megjeleníteni).

Közösségi médiák közül Facebook/Meta oldallal rendelkezik az iroda. A leggyakoribb és napra később információ közlés és kommunikáció itt folyik.

Közösségi csoportokban való részvétel:

A Facebook/Meta oldalon belül több közösségi csoportunk is működik (Alakuljunk együtt, jóga csoport stb.) melyek közül a főzőklub, gyaloglóklub a legaktívabb.

Egészséges életmódra vonatkozó egészségkommunikáció, szervezett szűrésre történő mozgósítás és szolgáltatásba irányítás

Az egészséges életmód népszerűsítése a online-közösségi oldalunkon, valamint az általunk szervezett programokon offline módon is történik. Kiemelt feladatuk az egészségfejlesztési irodáknak a szervezett szűrésekre történő mozgósítás támogatása, melyet közösségi oldalunkon mi is támogatunk egy-egy kampány kapcsán. Vannak figyelemfelhívó programjaink is egy-egy kampány kapcsán.

Évente a Zala Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya főként az emlőrák szűrése kapcsán keres meg bennünket, hogy segédkezzünk a népszerűsítésben, illetve egy alkalommal a vastagbélszűrés népszerűsítésébe is bekapcsolódtunk.

Kitelepüléseink alkalmából kézzel fogható módon (emlő és here mulázzsal) is felhívjuk a figyelmet az önvizsgálatra, illetve az aktuális népegészségügyi szűrésekről tájékoztató anyagokat is rendelkezésre bocsájtok.

Egészséges életmódra vonatkozó ismeretterjesztő előadásokat szervezünk személyes megjelenéssel

Helyi egészségkommunikációs kampányok valósítunk meg, illetve rész veszünk országos kampányokban is (víz világnapja, kézhigiéne, gyermeket a magasba, stb.)

EFI tevékenységéről rendezvényeken igyekszünk tájékoztatókat tartani, ezzel is népszerűsítve munkánkat.

Az egészségkommunikációnál szükséges azonban megjegyezni, hogy egészségügyi szakemberekkel dolgozunk, nincs forrásunk külön kommunikációs vagy rendezvényszervező alkalmazására, így kommunikációnkon a munkatársak kompetenciáinak megfelelő tájékoztatást tudunk ennek megfelelően megvalósítani.

A zalaszentgróti egészségfejlesztési Iroda elvárt tevékenységei a térségi egészségfejlesztési témájú együttműködésekben

- A járásban egészségfejlesztésben tevékenykedők, illetve potenciálisan bevonhatók elérhetőségi adatbázisának kialakítása, aktualizálása
- Érdekcsoporttérkép elkészítése, aktualizálása
- Járási egészségszövetségek, egészségügyi és interszektoriális együttműködések kialakításának kezdeményezése (kiemelten az alapellátással, a kormányhivatalok népegészségügyi feladatokat ellátó szervezeti egységeivel, az önkormányzatokkal, oktatási intézményrendszerrel), működtetésében való részvétel
- Egészségfejlesztéssel kapcsolatos lakossági igények felmérése, gyűjtése
- Járási egészségtervek készítésének szükség szerinti kezdeményezése, készítésében, megvalósításában való részvétel
- Területi EFI-csoport kialakításában és működtetésében való részvétel

- EFI munkatársak központi szakmai továbbképzésen való részvétele (EFI munkatársak részt vettek-e NNK, NEK Kft, DLTK stb. képzésen)

Forrásfelhasználás az EFI 2018-2023 működése kapcsán

A zalaszentgróti EgészségFejlesztési Iroda finanszírozása a megalakulásától napjainkig 2 különböző forrásból történt.

- 2018.04.01-2020.12.31: Európai Unió finanszírozás az EFOP-1.8.19-17-2017-00040 projekt támogatása alapján
- 2021.01.01- tol máig, hazai forrásból, az OKFŐ által kivitelezett finanszírozásában

A szakmai programból is látszik, illetve korábban leírt EFOP, majd OKFŐ-NNGYK elvárásokból, hogy az EFI létrehozásának és fenntartásának egyik fő szegmense a népegészségügyi humán erő kapacitás növelése, tehát a szakemberek kistérségi foglalkoztatása. Ezt egészíti ki a szakmai programokhoz szükséges eszköz és napi működést biztosító anyagbeszerzés. A szakmai program megvalósítása kapcsán gyakran nem áll helyben rendelkezésre a megfelelő kompetencia, tudás, ott külső előadót, vagy szakembert kell bevonni, akiknek a díját külön fizetni tervezni és fizetni kell. tehát ennek megfelelően a következő fő sorokban látszik összefoglalva az EFI finanszírozása és a forrásfelhasználás alakulása az időszakoknak megfelelően.

Bérköltség + járulékok

Munkaszerződések alapján kifizetett munkabérek, továbbá a megbízási szerződéses előadók költségei külön soron feltüntetve a hozzájuk tartozó kötelező járulékokat.

Az elmúlt években az egészségügyben jelentős bérkorrekció történt, amely az EFI-k szakembereinek bérét azonban nem érintette (csak minimál bér korrekció történt) hiszen az éves gazdálkodási keret változatlan maradt.

Dologi kiadások

Anyagköltségek, készletbeszerzés, számlás előadók díjai, rezsi jellegű kiadások, egyéb szolgáltatások díjai, szállítási, utazási költségek, ösztönzők

Beruházások

Itt az eszközbeszerzések költségei találhatók, melyek a kialakításkor magasabbak voltak, majd az évekkel egyre több korlátozás történt a beruházások kapcsán.

EU-s projektidőszak összefoglaló költségtáblája 2018.04.01-2020.12.31

Projektidőszak költségterve/ elszámolása		2018.04.01-2020-01.01	Ft
Bérköltség, egyéb személyi jellegű kifizetések	33 hónapra szóló 2 főállású és 4 fő heti 20 órás alkalmazásban álló szakmai megvalósító munkatárs bérét tartalmazza az összeg		39 824 665
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	33 hónapnyi munkáltatót terhelő járulék összeg a projekt időszakban		6 213 295
Dologi kiadások	A projekt szakmai megvalósításához kapcsolható kiadások tartoznak ide: célcsoport számára biztosított és megvásárolt szolgáltatások, stb.		23 540 570
Beruházások	A következő eszközök beszerzésére került sor: Boso ABI 100 system, Mobil defibrillátor, Vérnyomás mérő, fonendoscop, matrac, gimnasztikai szalagok, gimnasztikai labdák, Dynairek, Testzsírmérő, súlyzók, sürgősségi táska, mulázs (here és emlővizsgáló)Kilégezett CO mérő ,Laptop Nagy teljesítményű fénymásoló (és egyben nyomtató)Projektorprojektor állvány, íróasztal, forgószek, vetítővászon, mobil telefon, szekrény, fényképezőgép, videokamera, iratmegsemmisítő,		6 883 337

	ollószerkezetű sátor(6x3m), sörpád garnitúra, mobil hangszóró. Konyha felszerelés(főzéshez szükséges. eszközök, edények, táányérok, poharak, stb.)	
Projektmenedzsment	30 hónapra kötelezően alkalmazandó projekt team bérének az összege járulékokkal együtt	4 900 518
Összesen		75 149 090

Hazai finanszírozás/fenntartási időszak forrásfelhasználása 2021.01.01-2023.12.31

Fenntartás költségterve/ elszámolása		2021	2022¹	2023 TO szerinti²
Bérköltség, egyéb személyi jellegű kifizetések	Munkaszerződések alapján kifizetett munkabérek, továbbá a megbízási szerződéses előadók költségei.	14 225 683	15 333 081	18 206 966
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	Munkaszerződések alapján kifizetett munkabérek, továbbá a megbízási szerződéses előadók költségei után fizetendő adók, szocho.	1 790 913	1 615 679	1 898 168
Dologi kiadások	Anyagköltségek, készletbeszerzés, számlás előadók díjai, rezsi jellegű kiadások, egyéb szolgáltatások díjai, szállítási, utazási költségek, ösztönzők. Az évek során a kategória bizonyos elemeit maximalizálta az OKFŐ.	4 192 448	2 971 240	4 694 866
Beruházás	Az eszközbeszerzések a pályázati idő alatt megengedettek voltak, továbbá a fenntartási idő elején is, azonban az utóbbi években külön indokolt esetekben, korlátozott értékben, külön engedélyhez kötötten járult csak hozzá az OKFŐ a beruházási kiadásokhoz.	4 950 907	80 000	400 000
Összesen		25 159 951	20 000 000	25 200 000

¹: Az OKFŐ 2022. május 23-án az Egészségfejlesztési Irodákat egyénileg tájékoztatta a 2022. évbe várható támogatási összegeikről. A megszorításokra való hivatkozással Zalaszentgrótot 14.000.000 Ft támogatásban tervezték részesíteni. Ezután több levélben is érveltünk amellett, hogy az előírt végzettségi követelményekkel és az előírt teljesítendő szakmai feladatokkal képtelenség a működési költségeket ilyen alacsony keretek között tartani, de a tervezett programokat minimalizáltuk. A kollégák több esetben fizetés nélküli szabadságra mentek, hogy a meglévő munkaszerződések alapján is csökkentsük a lehetőségekhez mérten kiadásainkat. Az OKFŐ végül november 25-én küldött levelében december elejére kérte tőlünk a Támogatási Okirathoz szükséges éves költségtervet és szakmai programot. Ezzel egyidőben tájékoztattott, hogy mivel kiemelten fontosnak tartja az egészségfejlesztési irodák prevencióban betöltött szerepét, az év során az országosan feszes gazdálkodásnak köszönhetően mégis nagyobb összeget tud biztosítani az EFIK finanszírozására.

²: Az elszámolás határideje tárgyévet követő év 02.28. Ezt követően az év folyamán történik ellenőrzés, és általában év végéig megtörténik a jóváhagyás, elfogadás az OKFŐ részéről.

Összegzés

Az EgészségFejlesztési Iroda (EFI) megalakításával és működésével olyan egészségügyi alapszolgáltatás került kialakításra a Zalaszentgróton, mely addig nem működött és nem volt elérhető. Itt találhatóak meg azok a szakemberek, akik az EFI nélkül nem is dolgoznának a térségben bárki számára elérhető térítésmentes formában.

Az elmúlt 5 évben az EFI nem pusztán az egészségfejlesztésben, hanem a helyi közösségfejlesztésben is kiveszi a részét és számos témában megkerülhetetlenné vált.

A szolgáltatások és a működés felülvizsgálata időszakosan szükséges, hiszen oly mértékben változik környezetünk, a helyi szükségletek az országos trendek és elvárások, melyek indokolják azt. Az elmúlt évek bebizonyították, hogy a lakosságnak is igénye van az EgészségFejlesztési Iroda szolgáltatásaira, mivel szükség van olyan hiteles és szakmai tevékenységre, melyet végzünk, így a fennmaradása és további működése szükséges.

Munkánk során fokozottan figyelünk arra, hogy tevékenységeinket, ne a piaci elvárásoknak megfelelően, hanem a szakmai alapelvek és tudás alapján végezzük.

Az iroda működtetése és finanszírozása kapcsán viszont minden évben szembe találjuk magunkat a gyakorlatilag utófinanszírozással, és azzal a ténnyel, hogy évek óta változatlan kerettel kell gazdálkodni. Tekintettel arra, hogy a bérek, az anyagok, a rezsi emelkedése számottevő volt az elmúlt években de a keretfinanszírozás változatlansága miatt, egyre

kevesebb külső szolgáltatást lehet igénybe venni, így felértékelődik a munkatársak szakmai kompetenciája és a szakmai továbbképzések.

Az egészség vagy annak a visszaszerzése a legnagyobb érték az ember számára. A várható életkor növekedésével kiemelten fontos a társadalombak és az egyénnek is, hogy az egészségben eltöltött évek száma is növekedjen, mivel a betegség és annak kezelése nagy pénzügyi teher is egyben.

Fontos a hosszútávú gondolkodás és az emberek segítése egészségük megtartásában, amiért az EFI létrejött és működik, mindezt mindenki számára hozzáférhetően kell biztosítani.

Köszönjük az ehhez nyújtott támogatást!

zalaszentgrót, 2024. 02. 05.

Boda Adrienn

EFI vezető

Dr. Al-Yari Mohamed MSc
Jogi Szakokleveles Orvos
orvosiigazgató

